

Η ΖΩΗ ΣΤΑΣ ΚΟΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΖΟΥΤΑΝΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΤΑ ΚΑΤΕΡΓΑ

Η Ζωή των καταδίκων της Γκιγιάνας και της Ν. Καληδονίας. Διοσκεδάσεις και ἀσχολίαι. Τὰ τεχνάσματα τῶν τεμπέληδων.
Αρρώστεις και πληγές. Οἱ φρικώδεις ἀκρωτηριασμοί. Τὸ στρατόπεδον τῶν ἀδιορθώτων. Η ἐκτέλεσις ἐνδές ενόχου. Ὁ... τυχερὸς δῆμος. Η δευτέρα τάξις. "Ενκας παράλυτος ποιητής κλπ.

ΠΟΙΟΣ δὲν έχει ἀκούσει για τὰ περίφημα κάτεργα τῆς Γκιγιάνας και τῆς Νέας Καληδονίας; Γιά τὰ κάτεργα αὐτά και τὴν ζωὴν τῶν καταδίκων θὰ σᾶς μιλήσουμε ἐδῶ, γιά τὰς κολάσεις αὐτάς τῶν ζωτικών ἀνθρώπων...

"Η ζωή λοιπόν ἐνδές καταδίκου σὲ καταναγκαστικά ἔργα, εἴτε στὴ Νέα Καληδονία, εἴτε στὴν Γκιγιάνα, είνε πάντα ἡ ίδια. Τὸ πρῶτον στὶς διαδίκους οἵματα σημάνει τὸ ἔγειρητον, θὰ βγῇ ἀπ' τὸ «κλουβί» του και θὰ διαταχθῇ ἀμέσως ν' ἄρχῃση τῆς δουλειάς που ὅταν δούστη γι' αὐτή τη μέρος ὁ φύλαξ: νὰ στηρά πέτρες, νὰ μεταφέρῃ ὑλικά, νὰ προινύῃ δέντρα ἢ δι, τι δήποτε ἄλλο. Στὶς δέκα και μισῆ διὰ διακόψουν τὴν ἔργασίαν τους οἱ καταδίκοι για νὰ φάνε. Τὸ μενοῦ τους δὲν ἔχει και τόση ποικιλία. Σαρδέλες και φωμί, μιά καραβάνα δσπρια και φωμί, τυρί και φωμί και κάθε Κυριακή κρέας βραστό. Εκείνο ποὺ είνε ἀργετό πάντα είνε τὸ φωμόν. Τραχόσα δράμασι τὴν ήμερην. "Επειτα πάρο τὸ φαγητό τους οἱ καταδίκοι ἔχουν μάλιστα ὅλοληρη δράμαντασεως. Και κατόπιν ἀργεῖται πάλι ἡ ἔργασία ποὺ τελείωνται στὶς τέσσερες τὸ ἀπόγευμα. Κατόπιν, παιώνουν τὸ βραδυόν τους συστίτιο, ποὺ τὶς περισσότερες φρογές είνε ἀρχιθῆς ἐπανάληψις τοῦ μεσημεριανοῦ και στὶς ἔξη ποὺ θὰ τοὺς κλείσουν στὰ «κλουβιά» τους είνε ἐλεύθεροι νὰ «διασκεδάζουν.

***

"Η διασκέδασις αὐτῶν τῶν δύο ώρων είνε κάτι ποὺ διαφέρει γιά κάθε καταδίκο άναλογως τοῦ χρακτήρος του ή και τῆς διαθέσεως των. Οι πιο τεμπέληδες κοιμούνται: "Άλλοι ἔργαζονται, γιά λογαριασμὸν τους, καταπομάνοντες μπαστούνια, φάγαντες πατωμάτων ήσκαλίζοντα διάφορα κεντίδια ἀπάνω σὲ ξύλα και δστρακα. "Όλα αὐτὰ πολούνται διὰ τῆς ἐποπτείας τῶν Φυλακῶν κ' ἔτσι ἔνας καταδίκος σχηματίζει σιγά - σιγά ἔνα μικρὸ κεφάλαιο, που θὰ τοῦ παραδώσει, διὰ τὴν λῆξην ἡ ποινή του.

Tὶς ώρες αὐτὲς τῆς ἀναπαύσεως βγαίνει στὸ φῶς ἡ ἀληθινὴ φύσις τοῦ καταδίκου. Γιατὶ δταν ἔργαζεται, κάτω ἀπὸ τὴν αὐτηρότατη ἐπιτήρηση τῶν φυλάκων, φέρνεται ὑπουρα και ἰησονίτικα, παιώνει ὑψος δσιας Μαριάς. Άλλά δταν νοώθει πόλες δὲν τὸ παρακολούθοντες ἔσπασι δηλη τοῦ ἡ ἐγκληματικὴ φύσις. Τὸ πρόσωπό του παίνει τὴ φωνή του ἔχορσαν και μαζεύοντας γύρω του τὸν ικανάτερος «συναδέλφους» του, διηγεται τὰ περαιμένα κατορθώματά του, η σχεδιάζει καμια μαρτυρία προτεύοντα.

***

Παρὰ τὴν τρομερὴ πειθαρχία τῶν Κατέργων πολλοὶ καταδίκοι προσπαθοῦν ν' ἀποφύγουν τὴν κατημερινὴ ἔργασία μὲ κάθε μέσον, μεταχειρίζονται γιά αὐτὸ κλιμα δυὸ τεχνάσματα. Τὸ συνηθέστερον δλων είνε ἡ φεύτικες ἀρρώστεις! Στὸ βιβλίο τοῦ κ. Ζάν Καρόλ. <Τὸ Κ α τε ο γ α> ἀναφέρονται πολλὰ ἐνδιαφέροντα σχετικά παραδείγματα.

"Ο Ζάν Καρόλ γράφει ἔκτος τῶν ἀλλων και γιά ἔνα καταδίκο τῆς Νέας Καληδονίας πού γιά νὰ καταφέρῃ νὰ τὸν στείλουν στὸ Νοσοκομεῖο «κατεσκευαστες» μάλισταν δυστερείαν βαρυτάτης μορφῆς, καταβροχθίσας μάλισταν δμοι! "Ένας ἄλλος πάλι προσεβλήθη ἀπὸ δφθαλιμίαν, ἀφοῦ ἔχει μέσος στὰ μάτια του τὸν χυμὸν ἐνδητηριώδους χόρτουν. "Έννοεται δι τὸ δ πολύτειος γιατρὸς τῶν Κατέργων δὲν γειτεῖται ενκούλα ἀπὸ τέτου τεχνάσματα και ἀφοῦ δυσπεπεύθης τὶς ἀρρώστεις τιμωρεῖται αὐτηρότατα τοὺς... ἔκουσισις ἀρρώστειος. "Άλλα κι' δπολύτειος αὐτὸς γιατρὸς τῶν φυλακῶν τὴν παθάνει καμια μαρτυρία ποὺ δταν δηλαδὴ ἔχει νὰ κάμη μὲ πεταύματα. "Η τέχνη τῶν καταδίκων νὰ προκαλοῦν πληγάς είνε πράγματι ἀξιοθαμαστη. "Άφοῦ ἀνοίξουν μάλιστα πληγὴ τὴν μεταβάλλοντας κατόπιν σε γάγγραινα, σε... καρκίνο, σὲ δι τι θέλουν. Τοποθετοῦν ἀργάνω στὸ ἀρχικὸ τραύμα, πέτρες, χῶμα, ἀκαδαρσίες μνγες, και τὰ ματοτέλεσμα ἐπέρχεται φαγδατον.

"Η ἐπανόστασις δὲν χρειαστῆ πολὺν χρόνον!

"Κ' ετοιμᾶται μπολασμὸν δχι μόνον τὴν ἀνάπτωση τεῦ Νοσοκομεῖον την θυλακωμένην ἀλλά και μίαν ἐξαιρετικὴν διαιταν.

***

"Άλλα δμως αὐτὲς η ἀρρώστεις και η πληγές δὲν ἔξεσφαλίζουν στὸν καταδίκο περα προσωρινὴ μονάχα ἀνάπτωση. Γι' αὐτὸ πολλοὶ δὲν διστάζουν γένοιν εἰς ἐνέργειαν τὰ μεγάλα μέσα. Τὸν ἀκρωτηριασμοῦς δηλαδὴ. Στὸ βιβλίο τοῦ κ. Καρόλ ύπαρχουν πληθσ

τέτοιων παραδειγμάτων. Τὸ φρικωδέστερο δλων είνε τὸ έξης :

"Ο καταδίκος Λεντύ, στὴ Γκιγιάνα ἐβρῆκε ἔνα τσέρκι βαρελιοῦ, τὸ ἐτοποθέτησε πάνω στὰ τρία δάκτυλα τοῦ δεξιοῦ του χειροῦ και παρακάλεσε ἔναν ἀπὸ τους «συναδέλφους» του νὰ χτυπήσῃ ἀπάνω ἀπ' τὸ δάκτυλο του, μὲ μάτηρα. Χρεάστηκαν σαράντα δυνατὰ κτυπήματα ως ποὺ νὰ κοποῦν τὰ δάκτυλα και νὰ ἔχασανται στοιχεία του! "

***

Γιὰ τοὺς ἀπειθάρχητους καταδίκοις, «τὰ στραβίζουλα δπως τοὺς λένε, ὑπάρχει τὸ «Στρατόπεδον τῶν ἀδιορθώτων στὸ Σαρφέν», κοντά στὸν Αγιο Λαυρέντιο. Ἐκεὶ στέλνονται τὰ «διαμάντια», η σχέση τῶν καταδίκων, ποὺ ἔργαζονται ὑπό πολὺ δυσμενέστερους δρούς και μὲ τὴ βαρούνα ἀλυσόδειος διαρκῶς στὸ πόδι. Εάν ένας καταδίκος γίνη ἔνοχος φόνου συγκαταδίκου του ἡ φύλακος, η ποινὴ του είνε ἀμειλίτος και μασος. Μετὰ τὶς ἀνακρίσεις και τὴν ἀπόδειξη τῆς ἔνοχης του ὃ δολοφόνος καταδίκαται εἰς θάνατον. Στὸν ἐκτέλεση παριστάντας δοὺς οἱ καταδίκοι. Μόλις φαγῇ δ μελλούντος μιὰ δυνατὴ φωνὴ διατάσσει: «Καταδίκοι, γονατίστε! » και δοὺς γονατίζουν βγάζονται τὶς σκούφιες των. Τότε ὁ ἔνοχος δηγεται μέσω νεκρικῆς σιγῆς στὴν γκιλοτίνα, δπως ὁ δήμος δτοζεται τὸ κεφάλι! ...

Χρέη δημίου στὴ Γκιγιάνα, δπως και στὴ Νέα Καληδονία ἐκτελεῖ ἔνας καταδίκος, η «έπιδεξας καθ' δλον τὸ διάστημα τῆς φυλακίσεως του, ἔξαιρετον διαγωγήν.» Ο καταδίκος αὐτὸς λόγῳ τῆς ὑψηλῆς του βέτεως δικαιούται νὰ διατηρηται γενειάδα και νὰ φράσῃ ματηρα σημεῖο της ποινῆς του. Εἰς τὴν Νέαν Καληδονίαν τοῦ δίνουν ἐπὶ πλέον 16 φράγκα και ἔνα... κούτι σαρδέλλες, εἰς τὴν Γκιγιάνα δέ, δπως η ταρίφα είνε μεγαλύτερη, ἐκατὸ φράγκα και ἔνα... βάζο γλυκό! ...

***

Στὴν ἀρχὴ κάθε καταδίκος ποὺ μετεκφέρεται στὶς φοβερὲς αὐτὲς φυλακὲς τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων, δουλεύει σὲ φράσης ἔργασίες. "Οταν δροῦνται δώση δέγματα πειθαρχίας και γενικῶς καλῆς διαγωγῆς, τότε προάγεται στὴν δεύτερα τάξη τῶν καταδίκων και τοῦ δίνονται ἐλαφρότερο δουλεύει. Θα γίνεται κτίστης, κλειθροπούς, μηχανιδς, ξυλουργός, κηπουρός, ζυγάφας η και... ποιητῆς ἀναλόγως τῶν γνωσών του και τῆς ικανότητός του. "Ένας τέτοιος ποιητής είνε και ὁ Ρολέν, η δηλούνται παράλιτος κι' ἀπὸ τὰ δυό ζέρια στέρεα ἀπὸ μιὰ πτῶση του και ἀσχολεῖται ἐκτοτε ν γράφει στίχους... μὲ τὰ δόντια του, δπως δείχνει η σχετικὴ φωτογραφία...

Αὕτη είνε η ζωὴ τῶν κατεργών. Φρικώδης... Πάντως δημιουργία πειθαρχίας ἀπ' τὴν ζωὴν των κατεργών. Κατέργων... Πάντως δημιουργίας...

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ... ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Είναι γνωστόν δι τις καταστροφές τῆς Μεσσήνης και τοῦ Ρετζού, οἱ λωποδύτες βρήκαν μοναδικὴ εύπατρια νὰ λεηλατήσουν τὰ ἐγκαταλειφθέντα μάτια τοὺς πανικοβλήθους κατοίκους σπίτια, δπως και τὶς ἐκκλησίες. Τὸ διοι είχε γίνει και στὴν τρομερὴ καταστροφὴ τῆς Πομπηίας δπων τὸ πάθος τῆς κλοπῆς σε μερικοὺς Πομπηϊανοὺς ὑπερβολεῖσαν και αὐτοῦ τοῦ φρύνου τοῦ θανάτου. Κ. Είτης τὸ φράση δεν δεσμεύει να συνθη ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὸν ἐπερχόμενον βέβαιον θάνατον, αὗτον τὸ θέλητα νθησαριστούντων κατεβοντας τὰ πλούτια σπίτια. Τελευταίως ἀνεγαλύφθη στὴν Πομπηία, κοντά στὴν Πύλη Νολάνα, οἱ σκελετοὶ ἔνδος ἀνδρός καραπούντος ἀλλά και στὸ κέντρο του ἔνα χυνό σακούντα γεμάτο νομίσματα και πολύτιμα κοσμήματα. "Η στάσις τον δείχνει δι το δάνατος τὸν βρήκε τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποὺ τσουβάλιαζε τὰ κλεμένα. "Ετοί δὲν κατωρθώσει νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ διντιμο έργο του.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ βιβλία διαφόρους ὑλῆς και δλόκηληοι βιβλιοιθηκαι. Ειδοποιητε στὰ γραφεια μας, Λέκκα 7.